

Fórián Zoltán

Vezető agrárszakértő

Agrár Kompetencia Központ, Erste Bank

Végzettségek:

- Élelmiszeripari üzemmmérnök
- Élelmiszeripari mérnök
- Közgazdász

Kutatási területe:

- 30 éves tapasztalat az agrárpiaci elemzések, vállalati és iparági stratégiák készítésében

Korábbi munkahelyek:

- AKI tudományos munkatárs
- Rabobank Kutatási Igazgató
- Agrár Európa Tanácsadó Kft. Üzletág igazgató
- Takarékbank Agrár Központ vezető

Jelenleg:

- Erste Bank Zrt. Agrár Kompetencia Központ vezető, vezető agrárszakértő

Tejpiaci kilátások

FÓRIÁN ZOLTÁN
Erste Agrár Kompetencia Központ

Szolnok, 2023. március 2.

Miről fogok beszélni?

- Új világba érkeztünk
- A takarmánypiaci kilátások
- Nemzetközi tejpiac
- Hazai trendek, kilátások

Így tapogatjuk magunk körül a világot évezredek óta

A jaipuri maharadzsa összegyűjtötte a város vak embereit, és közéjük vezetett egy elefántot.

- Milyen az elefánt? - kérdezte.

Aki az ormányát tapogatta, így felelt:

- Az elefánt egy vastag tömlőhöz hasonlít.

Aki a lábát tapogatta:

- Az elefánt olyan mint egy hatalmas oszlop.

Aki a farkát fogta:

- Vékony kis bőrredő az elefánt.

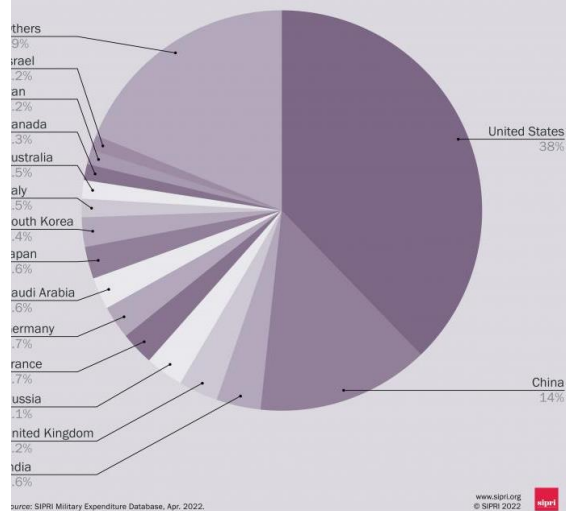
Nagyhatalmi játzmák

Kína és az USA
meccsén mi csak
labda vagyunk

8. éve nő, az egész világ fegyverkezik, RU is profitál

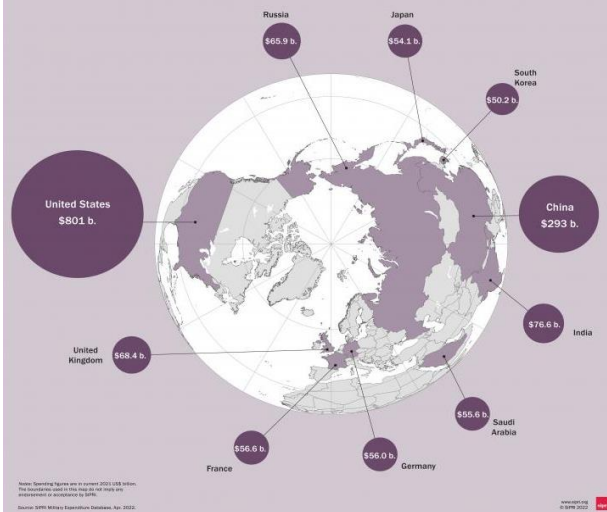

THE SHARE OF WORLD MILITARY EXPENDITURE OF THE 15 COUNTRIES WITH THE HIGHEST SPENDING IN 2021

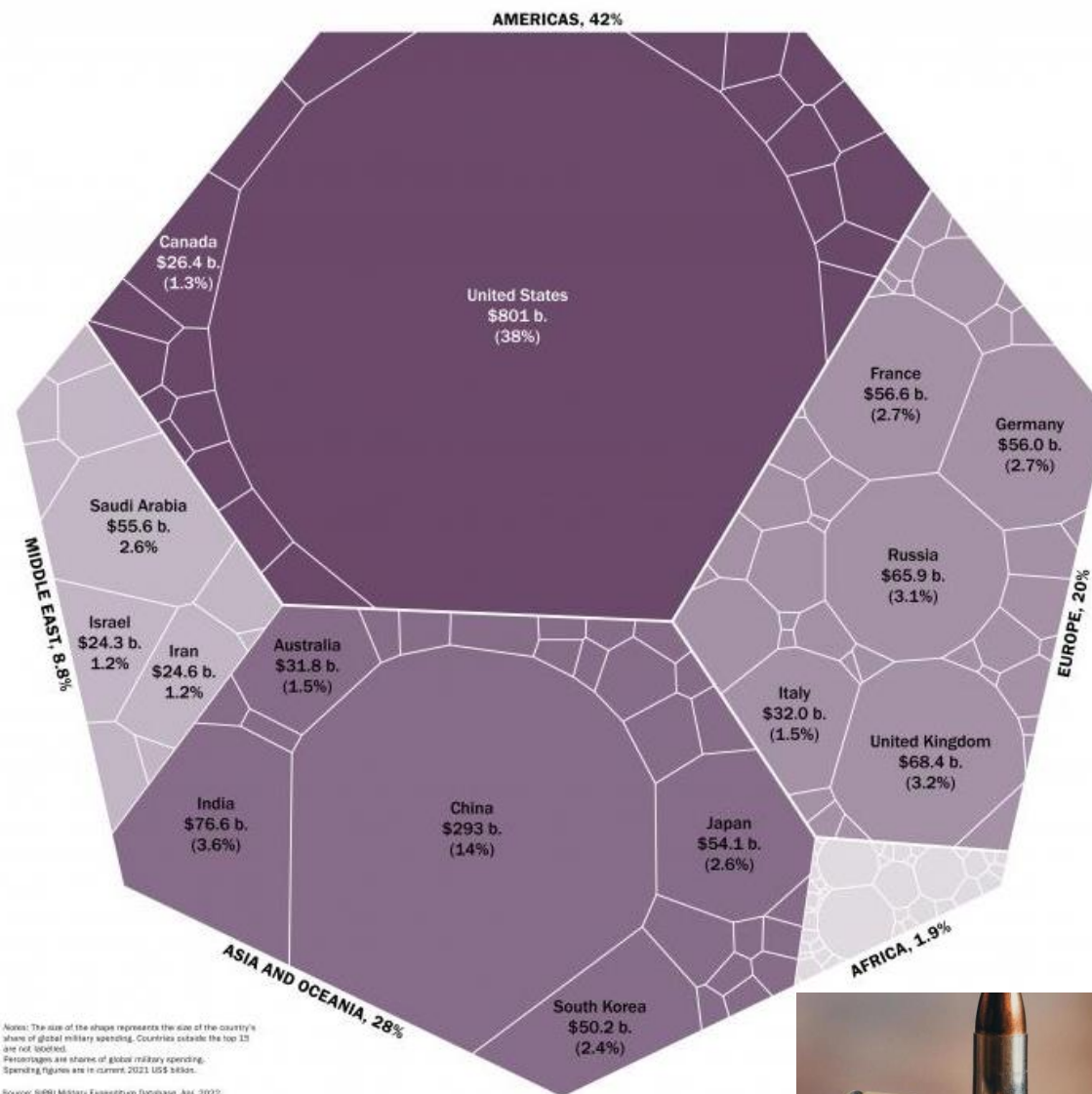
THE TOP 10 MILITARY SPENDERS, 2021

Military expenditure by the top 10 countries reached \$1578 billion in 2021 and accounted for 75% of global military spending.

THE WORLD'S TOP 15 MILITARY SPENDERS IN 2021

Global military expenditure reached \$2113 billion in 2021. The top 15 countries spent \$1717 billion on their militaries in 2021, accounting for 81% of global spending.

A pandémia és a háború felgyorsította a gazdasági és társadalmi folyamatokat

A gazdasági erő koncentrálódásának üteme úgy gyorsítható, ha újraosztják a piacokat.

M&A **2021 +60%** **5910 Mrd Usd**
 2022 -36% **3780 Mrd Usd**

Soha nem látott méretű vagyonok várják a gazdasági bizonytalanság végét. 2023 2. felében ugrás várható

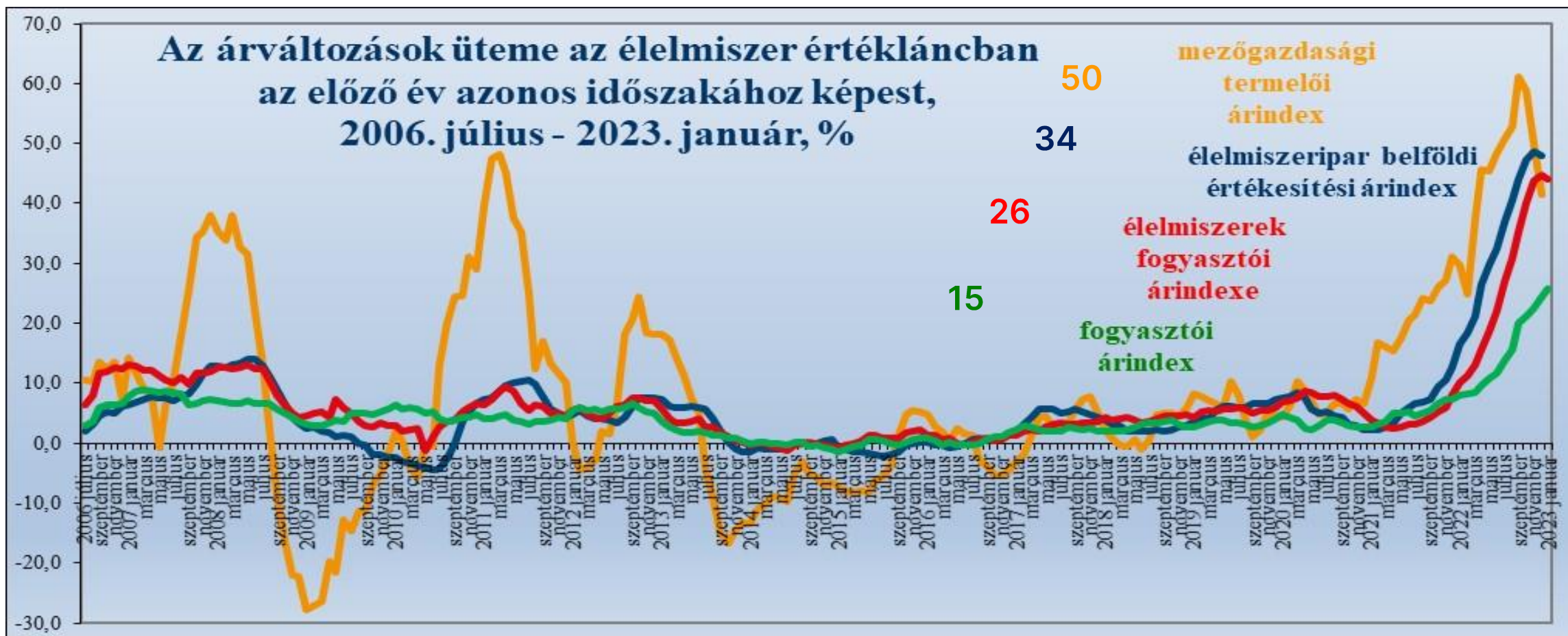
Antropocén

Egymást erősítő hatások

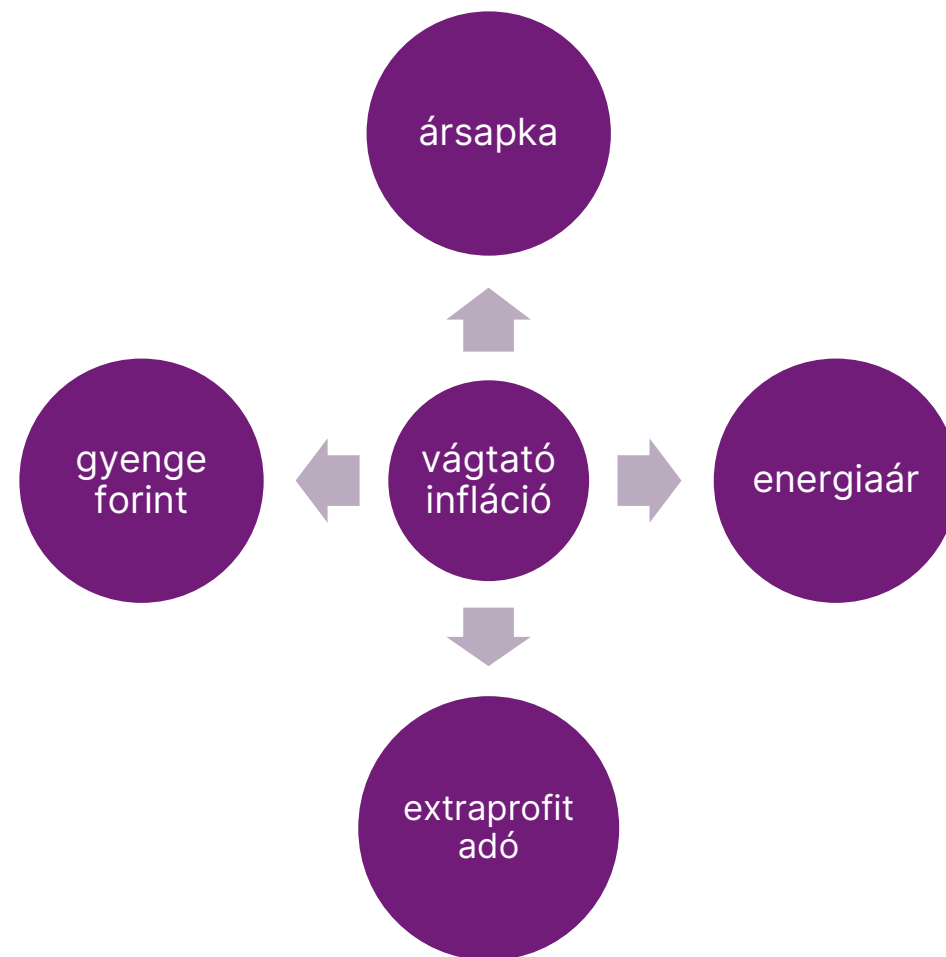

2021, 2022 sajátos rajzolatú volt, de 2023 már a régi lesz

	inputok	mg-i árak
2018	105,3	102,7
2019	104,1	105,4
2020	101,1	107,4
2021	117,1	119,3
2022	144,7	149,7

Felborul a Maslow-piramis: luxuscikk az élelmiszer

A fogyasztói társadalom alkonya

Felértékelődés vagy csak felárazódás?

Eljött a nem-fogyasztói társadalom kora, de meddig tart a tudatosodás?

Lefelé vásárlás

Hiány - frusztráció - érzelmi befolyás - áremelkedés - kapzsiság?

Véget ért az olcsó élelem kora

Felgyorsulnak a döcögő folyamatok (új típusú élelmiszer)

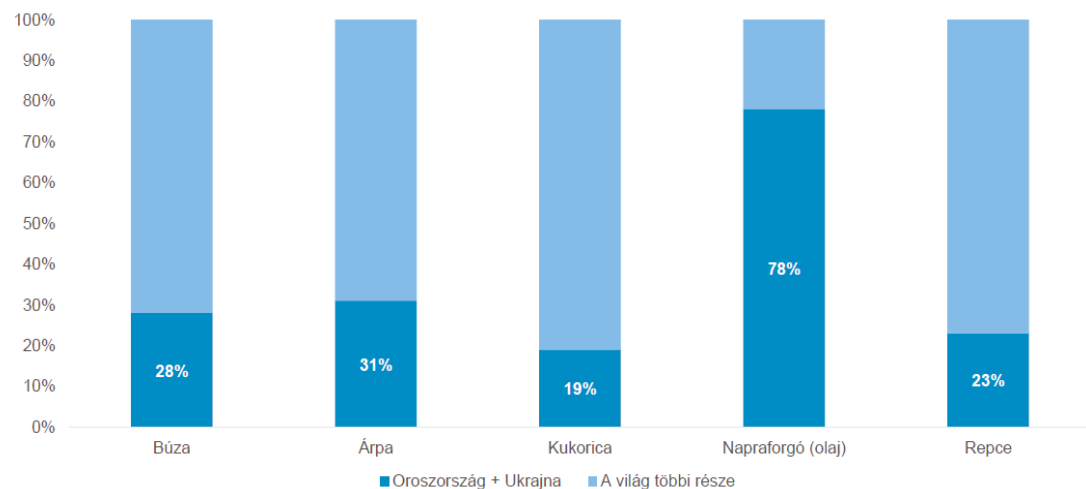
A jövő: felfelé hullámszó

Véget ért az individualisták kora

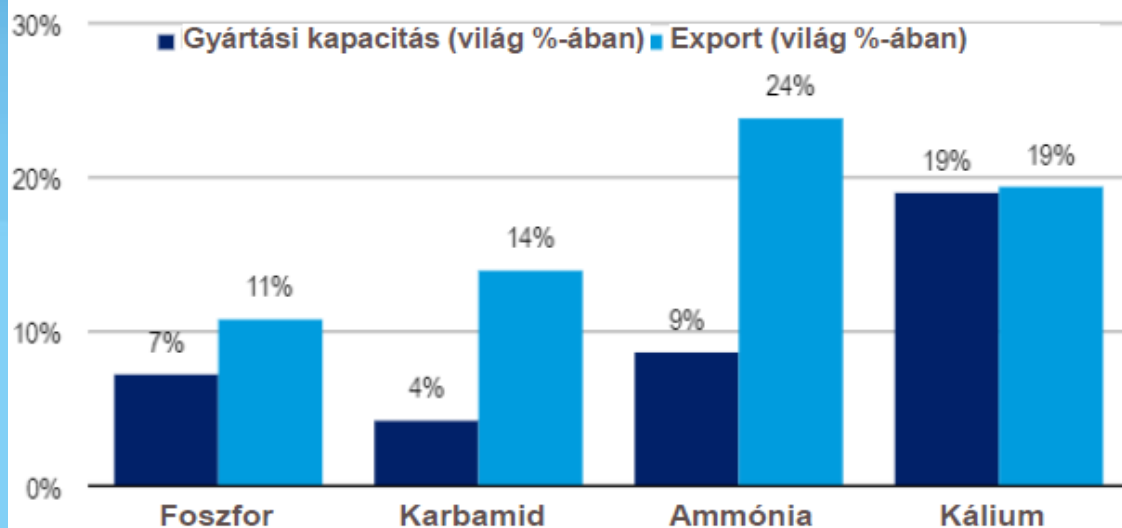

Takarmánypiaci kilátások

Oroszország + Ukrajna részesedése a globális exportból

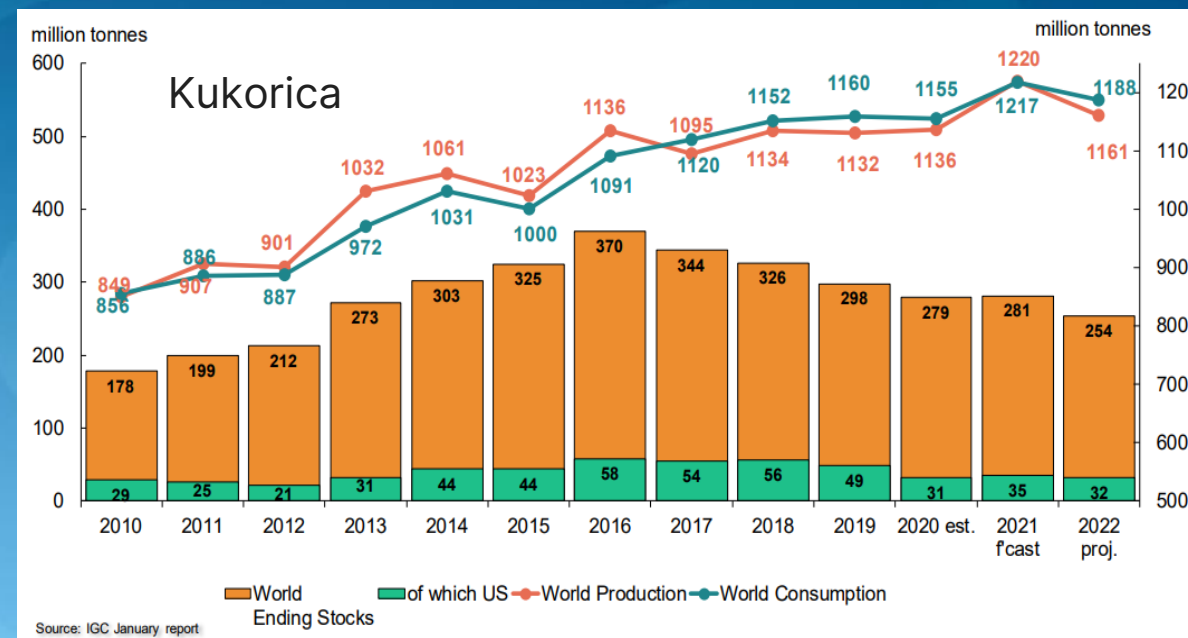
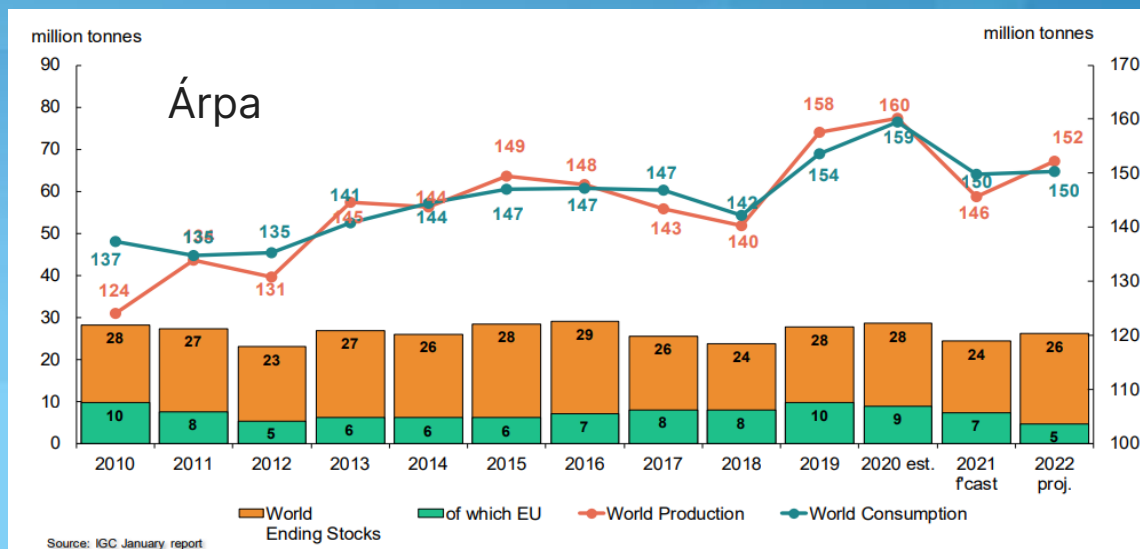
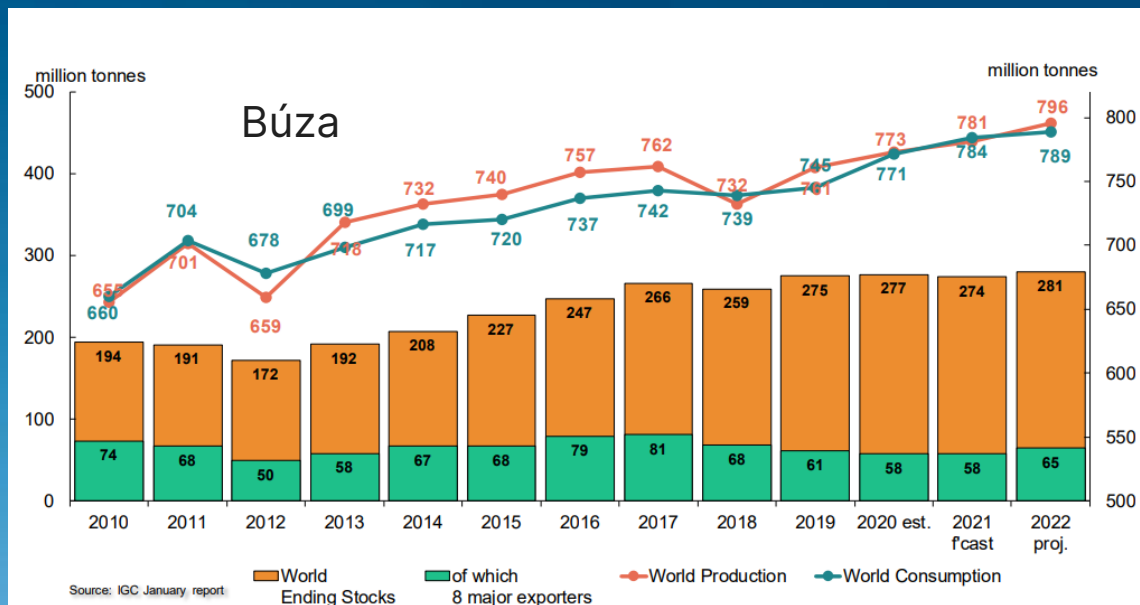
Oroszország hozzájárulása a globális műtrágya gyártáshoz és -kereskedelelemhez

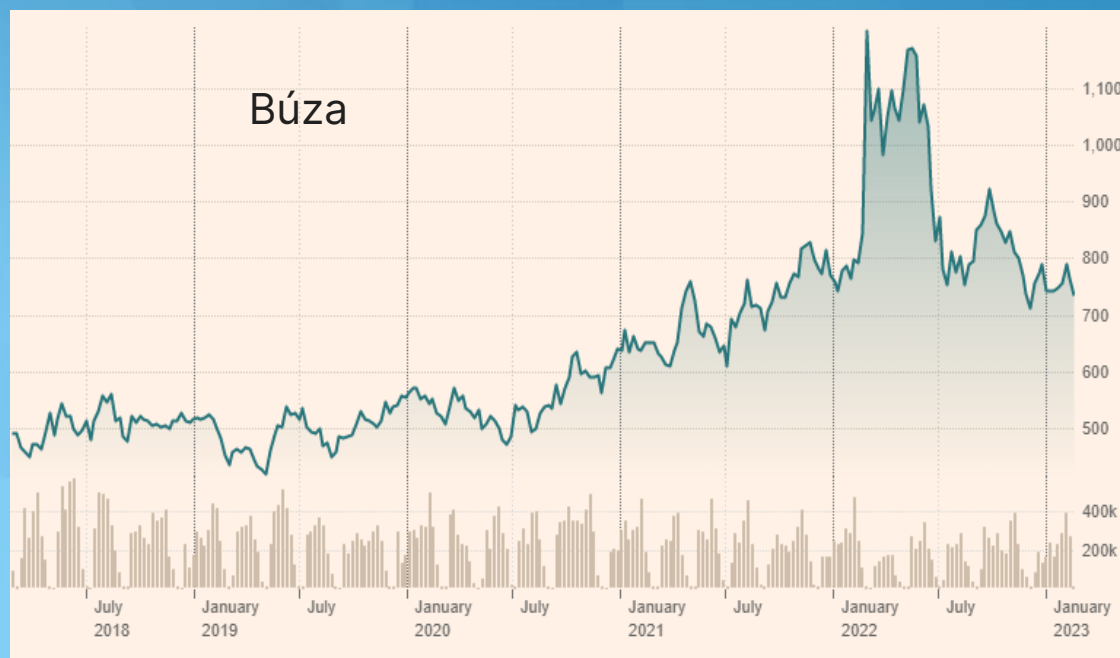

Egyik háborúzó fél sem lesz ugyanaz az ország már, mint előtte
Mindketten vesztesek

Kifogy az alkatrész!

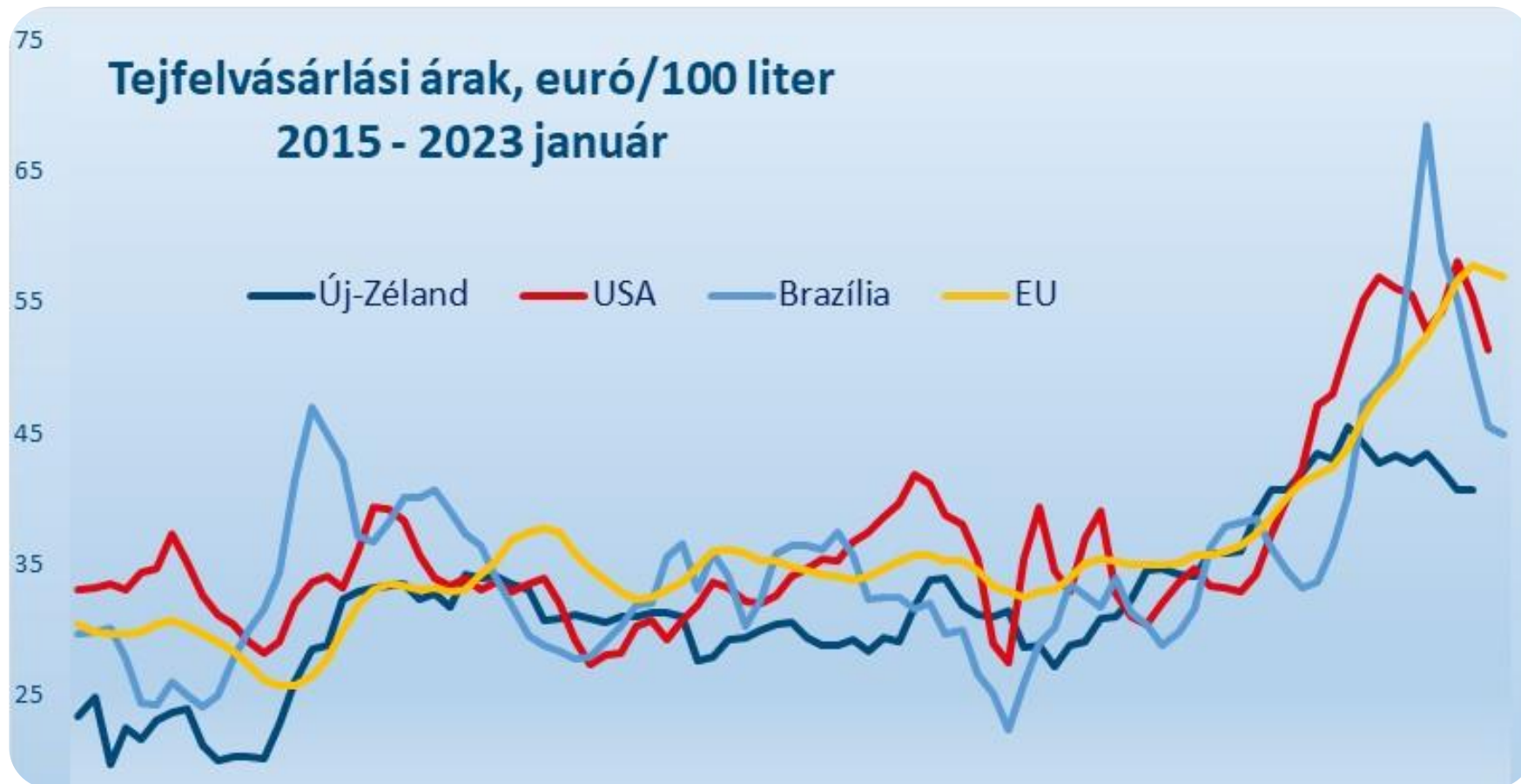
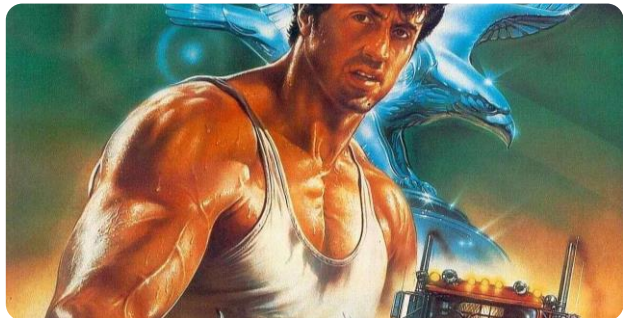

ERSTE

Nemzetközi
tejpiac

Túl a csúcson

Kína

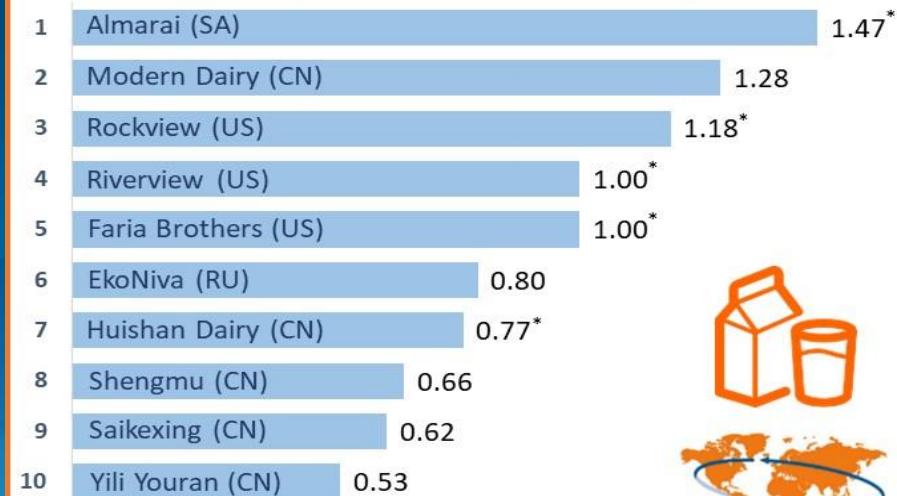
- Import a tavalyi szinten
- Magas importárak, növekvő hazai termelés (3%), lassuló kereslet-bővülés
- Felhalmozott készletei még kitartanak. Emiatt az első negyedévben még alacsony importtal számolnak, de a második negyedévtől élénkülés várható világpiaci keresletükben.

A tejipari mezőny stabilizálódik

				forgalom 2021
2022	2021	cég	központ	milliárd euró
1	1	Lactalis	Franciaország	22,6
2	2	Nestlé	Svájc	18,0
3	4	Danone	Franciaország	17,7
4	3	Dairy Farmers	USA	16,3
5	5	Yili	Kína	15,4
6	6	Fonterra	Új Zéland	12,5
7	9	Mengniu	Kína	11,6
8	7	Friesland Campina	Hollandia	11,5
9	8	Arla Foods	Dánia/Svédország	11,2
10	10	Saputo	Kanada	9,6
11	11	Unilever	Hollandia/UK	7,0
12	14	Savencia	Franciaország	5,6
13	18	Gujarat	India	5,3
14	17	Sodiaal	Franciaország	5,0
15	13	Meiji	Japán	5,0
16	16	Agropur	Kanada	4,9
17	20	Müller	Németország	4,9
18	12	DMK	Németország	4,4
19	19	Schreiber Foods	USA	4,3
20		Froneri	UK	4,2

Top 10 largest dairy farming companies worldwide by production of raw milk [mil. t/year]

SA – Saudi Arabia, CN- China, RU- Russia
*IFCN estimations, latest data 2018/2019

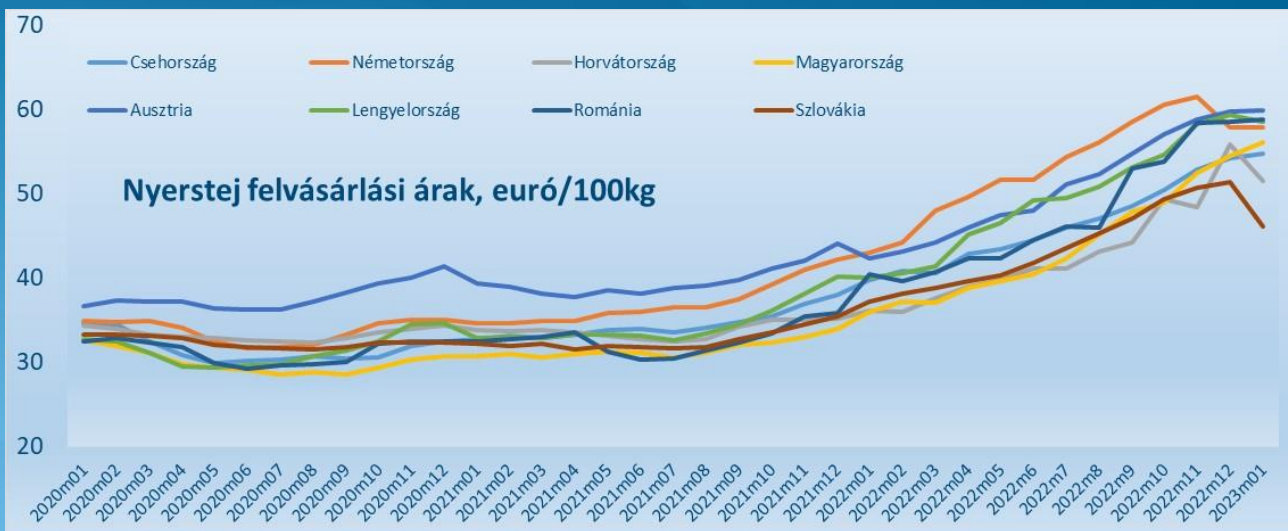
Top 10 largest dairy farming companies worldwide by number of dairy cows (milking and dry)

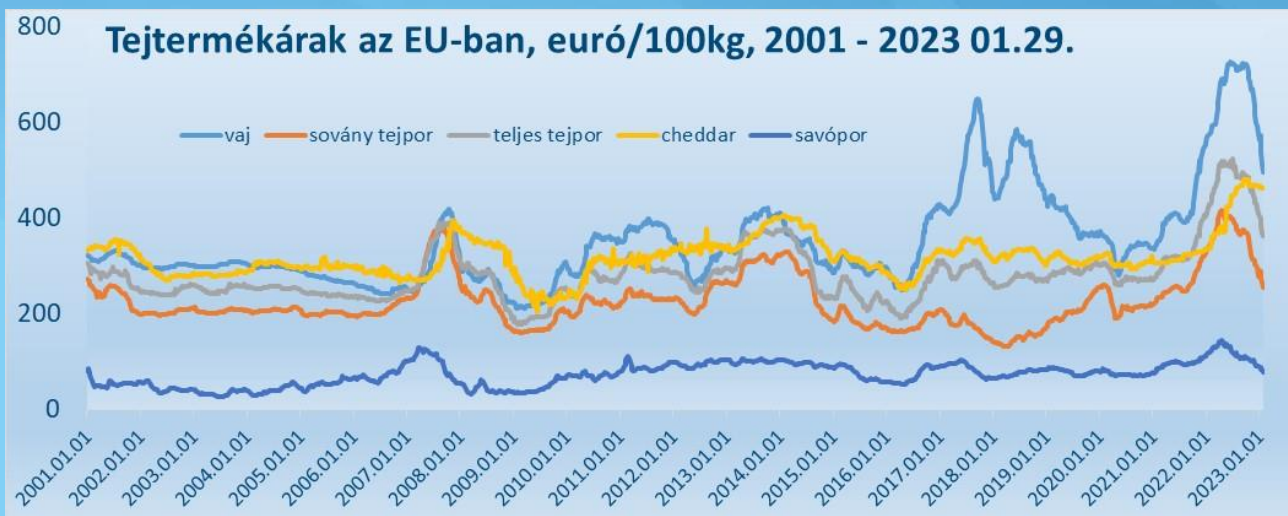
*IFCN estimations, latest data 2018/2019

- Lassú, de tartós aránycsökkenés: 26% a világ tejtermeléséből, 46% sajtexportból
- Tehénállomány 20 millió alatt, arány 14%
- Csökkenő export

- 2022 második felében a tejfelvásárlás 2%-kal nőtt
- 2 év folyamatos emelkedés után december 0,6, január 0,8% csökkenés
- y/y 36%

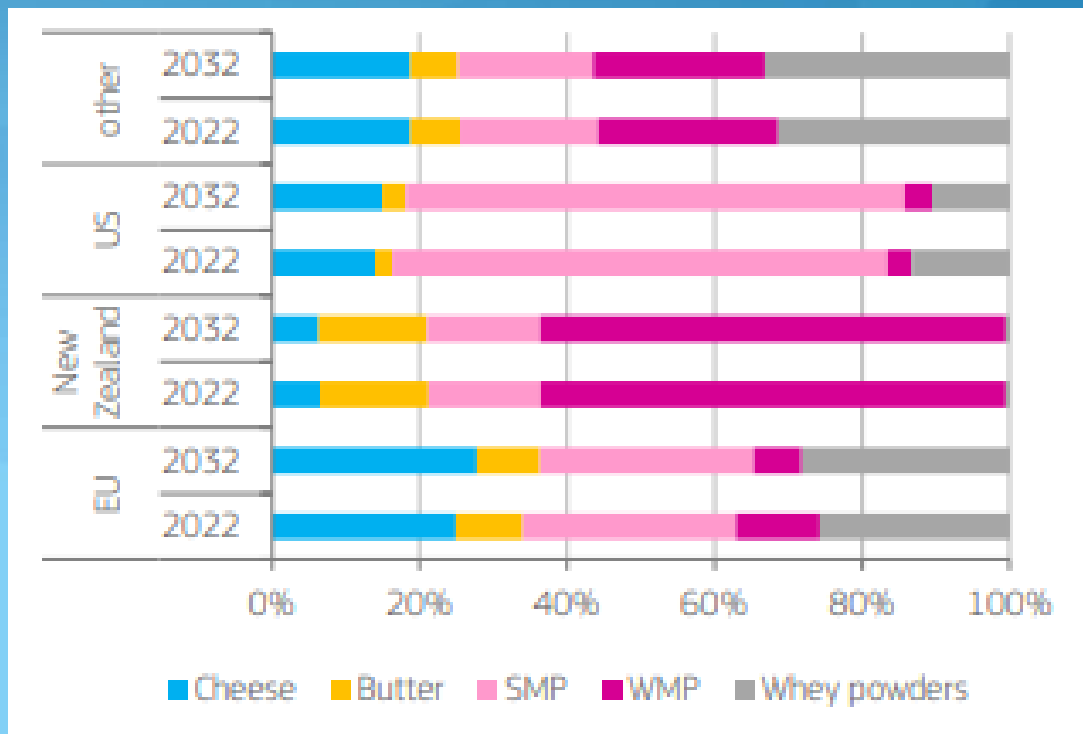

- november közepe óta -20-25%
- kivétel sajt

EU 2032

Tehénállomány -2,1%
Tejtermelés +3,3%

Stabil EU exportpozíciók

A nyerstej felvásárlási átlagára
2014 január - 2023 január

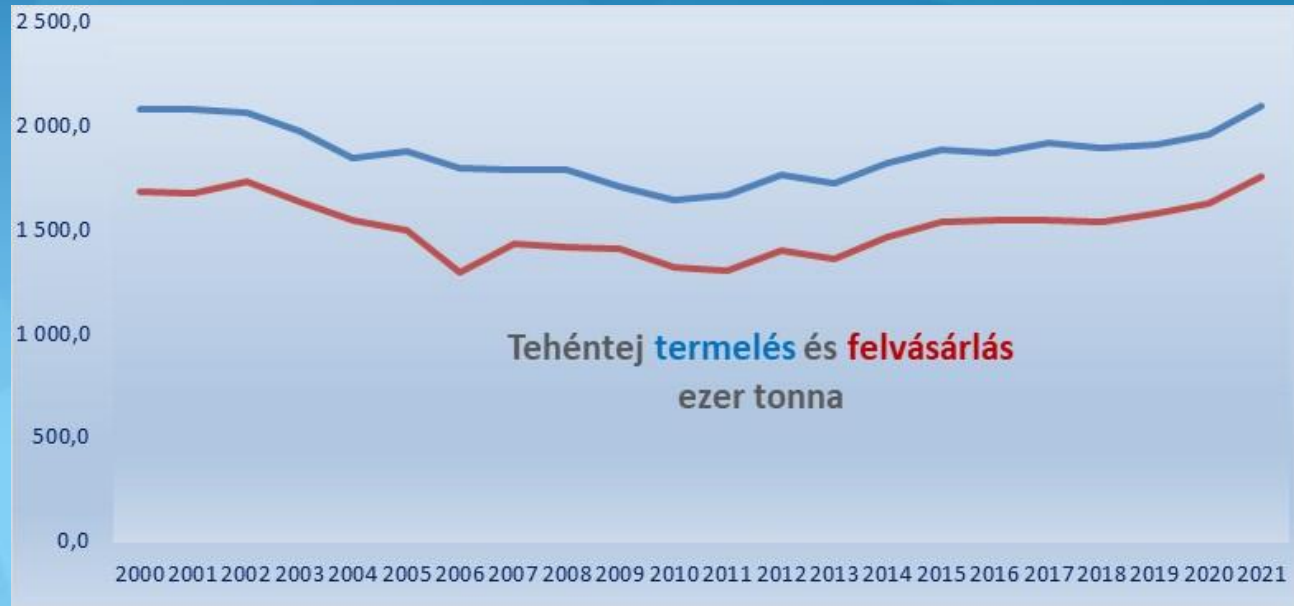

- Soha nem látott ütemű áremelkedés: dec +78%, jan 73%
- Tejtermelésünk tartós emelkedése tört meg tavaly a takarmánypiaci helyzet miatt,
- Éves szinten -3%, de ősztől 8-9%
- Telepek -3,5%, állomány -2%
- A tejipar termelése is visszaesett az év végére, ma is tart
- Belföldi piac szűkül
- Versenyképessé váltak a helyettesítő termékek!

A nyerstej export és belföldi átlagárának különbsége, Ft/kg

Tehéntej **termelés** és **felvásárlás**
ezer tonna

Azonnali tejárak havi átlaga Olaszországban euró/100kg

2023 február első felének árai ugyan 23 százalékkal alacsonyabbak, mint a novemberiek, de még mindig 14 százalékkal magasabbak az egy évvel korábbiaknál

70

65

60

55

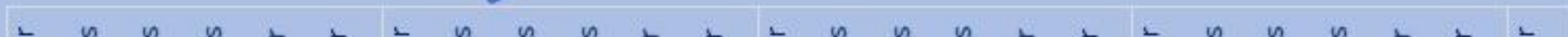
50

45

40

35

30

Újra pozitív a külkereskedelmi egyenleg

ezer forint

	2021 I-XI.		2022 I-XI.		%	
	import	export	import	export	import	export
Tej és tejszín (0401)	17 443 658	48 997 883	20 914 229	79 734 320	119,9	162,7
Tej és tejszín (0402)	7 395 359	1 491 759	12 746 444	1 467 859	172,4	98,4
Kefir, joghurt	20 132 498	4 571 265	25 325 332	7 485 647	125,8	163,8
Tejsavó	3 001 305	8 188 047	5 664 364	14 339 881	188,7	175,1
Vaj és vajkrém	9 229 725	1 245 987	15 078 080	1 659 955	163,4	133,2
Sajt és túró	76 381 639	52 764 378	100 709 834	85 497 262	131,9	162,0
Összesen	133 584 184	117 259 319	180 438 283	190 184 924	135,1	162,2

tonna

	2021 I-XI.		2022 I-XI.		%	
	import	export	import	export	import	export
Tej és tejszín (0401)	56 988	333 423	56 310	355 676	98,8	106,7
Tej és tejszín (0402)	13 140	1 761	15 644	1 156	119,1	65,7
Kefir, joghurt	55 086	9 022	58 246	10 579	105,7	117,3
Tejsavó	6 824	42 595	9 066	44 386	132,9	104,2
Vaj és vajkrém	6 158	858	6 200	818	100,7	95,3
Sajt és túró	60 154	40 502	55 991	52 059	93,1	128,5

Sajtpiaci importnyomás

- Német feleslegek levezetése és/vagy kereskedelmi üzletpolitika
- Nálunk emiatt magas készletek, csökkenő előállítás

Export +9%, import +2%

Sajtexport +29%, import -7%

Erős import jelenlét: sajt, kefir, joghurt

Folyadéktej import +19%

Mi körvonalazódik ebből?

Igen sok múlik az önköltség és a felvásárlói árak csökkenése közötti **ütemkülönbségen**.

A takarmánygondok miatt már a tavalyi évben is a tejtermelő telepek 3,5 százaléka húzta le a rolót. A konszolidáció folytatódik.

Arra számítunk, hogy a tejár csökkenés nem lesz drasztikus, de a csökkenő trend akár az év közepéig is eltarthat. Akkor viszont várhatóan ismét emelkedésbe kezd, ami a kereslet élénkülésébe fog kapaszkodni.

